

КОРОТКИЙ ОГЛЯД

Підприємницький клімат: покращення, чи «покращення»?

Умови для ведення бізнесу в Україні є дуже несприятливими за світовими стандартами, та мають тенденцію до подальшого погіршення. Їх покращення є найбільш типовою системною реформою. Попри конфлікт інтересів, верховна влада частково зацікавлена у такій реформі. Втім, навіть коли така зацікавленість є, реформи активно вихолощуються.

Реформатори не взяли до уваги два важливі попередження фахівців. По-перше, одні й ті самі формальні норми працюють по-різному за «відкритого доступу» та «обмеженого доступу». Відтак, певні механізми, які добре себе зарекомендували у розвинених країнах, можуть погіршувати ситуацію в Україні. По-друге, в жодному разі не можна доручати бюрократії реформувати саму себе. Адже навіть тоді, коли у верховної влади є зацікавленість, її бракує у тих, хто безпосередньо живиться з корупційних можливостей, утворених обтяжливими та непрозорими регуляціями, а також, як не парадоксально на перший погляд, і частини бізнесу, що зросла під «дахом» таких чиновників.

В результаті вибіркового впровадження Програми Президента утворюється ситуація, коли реформи, по більшості, або гальмуються, або стають «фасадними». А навіть коли втілюються, то тільки не у сфері перевірок. Отже, бізнесу дозволяють «нагулювати вагу», аби потім використати його як «дійну корову» для хабарників, або здобич для рейдерів.

Однак найбільш зацікавленими у покращенні ділового клімату повинні бути ми, споживачі та наймані працівники. Оскільки там, де бізнес легко започаткувати та вести, збільшується конкуренція за нас, споживачів та працівників. Це значить, що за таких умов вибираємо найкраще саме ми (а не хтось вибирає нас), диктуємо умови найму та ціни саме ми (а не роботодавці та виробники), а вони, у свою чергу, мають перед нами змагатися у тому, хто запропонує кращий товар, послугу, або умови праці. Тому саме ми передусім маємо відстоювати утворення сприятливого ділового клімату в країні, зокрема захищати чесних підприємців.

Повну версію звіту можна завантажити на сайті www.case-ukraine.com.ua у розділі «Популярна економіка: моніторинг реформ».